

Praktijkproject

Slecht nieuws meedelen aan kankerpatiënten en hun naasten: aanbevelingen voor huisartsen en zorgverleners in de thuiszorg

Kleo Dubois¹, Prof. Dr. Katrien Bombeke², Hans Neefs³

¹ Cédric Hèle instituut vzw, Bruul 52/4, 2800 Mechelen, Belgium

² Universiteit Antwerpen, Faculteit Geneeskunde, Belgium

³ Kom op tegen kanker, Koningsstraat 217, 1210 Brussel, Belgium

Inleiding

Het **slechtnieuwsgesprek** is een **cruciaal scharniermoment** in het zorgtraject van de patiënt, met een grote impact op het verdere verloop ervan. Uit de 455 getuigenissen van kankerpatiënten en naasten die Kom op tegen Kanker in najaar 2013 heeft verzameld, kwamen een aantal knelpunten in de huidige praktijk van slechtnieuwscommunicatie naar voren. Op basis hiervan werd in 2014 een brochure met aanbevelingen voor zorgverleners ontwikkeld rond het meedelen van slecht nieuws aan kankerpatiënten. Deze brochure focust in de eerste plaats op slechtnieuwscommunicatie in de ziekenhuissetting. Het proces dat hieraan vooraf gaat en hierop volgt is echter minstens even belangrijk, we spreken namelijk van slecht nieuws als een **herhaald proces** dat ruimer is dan het gesprek van diagnose. Daarom dienen deze aanbevelingen **vertaald en aangepast** te worden naar de **context van de thuiszorg**.

Opzet

Na een literatuuronderzoek en explorerende gesprekken met actoren uit de thuiszorg, werd het project opgedeeld in 2 luiken. Voor de **eigenlijke mededeling van slecht nieuws** werd een stuurgroep opgestart, bestaande uit huisartsen die gespecialiseerd zijn in communicatie. Voor het **omgaan met patiënten die slecht nieuws gekregen hebben** werden interviews en focusgroepen gehouden met diverse zorgverleners uit de thuiszorg (verpleegkundigen, sociaal werkers, gezinshulpverleners). De aanbevelingen uit de vorige brochure werden afgetoetst op bruikbaarheid binnen de setting van de thuiszorg en voor de eigen functie. De deelnemers werden bevraagd naar hun ervaringen met het brengen van slecht nieuws/het omgaan met patiënten die slecht nieuws gekregen hebben.

Resultaat

De resultaten van deze interviews, stuurgroep en focusgroepen werden verwerkt om te komen tot aanbevelingen die specifiek gericht zijn op en bruikbaar voor de thuiszorg:

- Er verschijnt een **aangepaste brochure voor de communicatie van slecht nieuws aan kankerpatiënten**, met aanbevelingen specifiek gericht naar huisartsen en zorgverleners in de thuiszorg (april 2018)
- Er wordt een **vormingspakket rond communicatie slecht nieuws** uitgewerkt op maat van huisartsen enerzijds en thuiszorgfuncties anderzijds (najaar 2018)
- Er wordt een **waaier** ontwikkeld met **tips voor communicatie en ondersteuning** van patiënten die slecht nieuws gekregen hebben (juni 2018)

Klinische relevantie

Het brengen (en krijgen) van slecht nieuws is een **proces**, waarin naast de specialist in het ziekenhuis ook de zorgverleners in de thuiszorg een belangrijke rol spelen. Bij het ontwikkelen van aanbevelingen op maat van de thuiszorg gaat er specifieke aandacht naar de rol van **emoties** bij zowel zorgverlener als patiënt, wordt **zelfzorg** vermeld als aandachtspunt voor de zorgverlener, wordt er meer ruimte gegeven aan de **mantelzorg** en de naaste(n) in het proces. Naast de stijl en inhoud van de communicatie wordt er nadruk gelegd op **support** van de patiënt, zowel tijdens als na de mededeling.